

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. — NE-
BILJEŽOVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SUBOTE

POJEDINI BROJ Kr. 4.

PRETPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO-
DIŠNJE Kr. 150. — ZA INOZEMSTVO Kr. 240
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 24.

Šibenik, 17. lipnja 1922.

God. II.

Van s vjeroučiteljima - van iz škole s nametnutim Bogom!

Ovo je zahtjev „slobodoumnog“ jugoslavenskog učiteljstva, kojemu je ministar prosvjete g. Pribičević, poznati član framesunske lože, odlučio svakako udovoljiti.

Ovih je dana pozvao učiteljstvo, da sastave naukovnu osnovu za pučke škole. Učiteljstvu je naređeno, da u osnovu uvrsti i gradivo za „nauku vjere“, koje je pravo do sada imala samo Crkva. Naređeno je to učiteljstvu zato, jer po novom školskom zakonu, što ga hoće da nametne ministar Pribičević, ovu bi nauku imali da predavaju učitelji, dok bi učitelji-svećenici „vjeroučitelji“, bili sasvim izbačeni iz škole i tim bio bi ispunjen samo prvi dio zahtjeva; drugi bi uslijedio kao posljedica prvoga.

Što znači povjeriti nauku vjere učiteljima? Znači potpunu profanaciju te nauke. Ta kako će da djecu uče o Bogu ljudi, koji u Boga ne vjeruju, koji ga javno psuju. Kako će naučavati vjerske istine oni, koji te istine poriču i napadaju; da govore o sakramentima, ako se oni svemu tomu ismjeavaju i javno rugaju.

U uzgoju najjače djeluje primjer. Kakav će primjer vjerskog odgoja da pruže djeci oni učitelji, koji nikad u crkvu ne zalaze, ne stupaju na svete sakramente, napadaju vjeru i vjerske ustanove? Povjeriti nauku vjere ovakvim učiteljima gore je nego ju sasvim izbaciti iz škole.

Tko pruža garancije, da se vjerske istine ne će iskrivljeno tumačiti djeci, da se ne će proračunano pobuđivati u njima takve dvojbe, da ubiju ono malo vjere, što ju dom daje.

Što tko ima, to i daje! Učitelji bezvjerci odgajati će bezvjerce! Ne mislim ovim identificirati sve naše učiteljstvo, među kojim hvaleći Bogu ima još velik broj revnih kršćana.

I tako ono, što ne mogoše da poluče Turci svojim darovima — kolceni i konopcem — hoće da poluči ministar Pribičević najplemenitijom ljudskom ustanovom „školom“. Školom hoće da uništi vjeru u našem narodu.

Nego mi vjerujemo u zdravi sud naroda; vjerujemo, da će naš narod hrvatskog, srpskog i slovenskog imena, vjeran lozinkama slavnih preda svojih: „Sve za vjeru i domovinu! - Za krst časn i slobodu zlatnu!“ - odbiti ovaj najnoviji nasrtaj ministra Pribičevića na vjeru. „Slobodoumnog“ pak učiteljstvu poručujemo, nekase ne igra prevec vatrom, jer na njihov drski uzvik: „Van s vjeroučiteljima - Van iz škole s nametnutim

Bogom“, vrlo lako da dobiju odgovor: „Van iz škole s bezbožnim učiteljima ili ne damo djecu u školu!“ I vidjet ćemo, hoće li pobjediti zahtjev kršćanskih roditelja ili samovolja ministra Pribičevića i njegovih trabanata. U našem gradu bila je velika većina učitelja (ca) za to, da se pozivu ministra prosvjete oglušiti u pitanju nauke vjere, jer da taj posao spada na Crkve, s kojima neka se ministar prosvjete sporazumi; tim više, što još nije usvojen taj zakon, po kome se ova nauka povjerava učiteljima. Ali „stari lisac“, vjeran slugan svakog gospodara, udesio je stvar tako, da je, kako se bar govori, dao uvrstiti u osnovu i gradivo za nauku vjere, protiv zaključaka učiteljskih zborova svijui gradskih škola i bez da se o ovom tako važnom pitanju bar iz pristojnosti posavjetovao sa vjeroučiteljima ni jedne ni druge konfesije.

Gradivo za „nauku vjere“ bio bi pripisao jedan učitelj, koji se

izjavio na više mjesta „da je on već davno obračunao sa svakom pozitivnom religijom“, a kod toga su mu pomagala još dvojica, kojih imena za danas ispuštamo, ali koja ćemo inače dobro upamtiti.

Ovaj „trimvirat“ koji je inače svega jedan proti drugome poduzimao i govorio, u ovom se zaslužnom poslu ipak našao složan, valjda iz zavisti, da ne bi jedan drugome ustupio prvenstva u dođvaranju, a možda i nadi, da bi moglo što kapnuti iz Beograda, koji zlatni križić za zasluge, kojima ministar Pribičević i tako ne škrtari.

Na sve ovo upozorujemo našu javnost i roditelje. Radi se o velikoj stvari, o sreći i budućnosti djece, nade i uzdanice naroda. I jer nitko nema većeg prava od roditelja da odredi, kakav će se odgoj djeci dati, pozivljemo sve roditelje, u kojih još nije zamrla vjera u Boga, da proti ovom koraku ministra prosvjete i „slobodoumnog“ učiteljstva dignu muževno svoj glas, jer svaki i najmanji propust mogao bi biti koban.

Kršćanski roditelji, na okup! Dvanaesti sat več kuca!

Branitelji denuncijanata.

Lažno pisanje „Pobede“. — „Pobeda“ brani talijanske špijune i doušnike.

(Posebni dopis „Narodne Straže“.)

BENKOVAC, početkom lipnja.

„Pobeda“ od 21. svibnja donijela je članak pod naslovom „Blokaska ofansiva na Dalmaciju“. Taj je članak od početka do kraja potpuno lažan. Onaj, koji je mogao urednicima dati takve lažne informacije, mora da je ne samo zloban, nego i pokvaren čovjek. „Informacijama“ „Pobede“ svašto se ovamo kod nas smijao.

„Pobeda“ se čudi, kako vlasti prelaze preziorom preko pisanja toga lista. Sasma je naravno, da će vlasti i ovaj put preći preziorom preko tog pisanja, jer je laž, da je u Kotarima boravio dr. Đuro Basariček i jedan svećenik iz Hrvatske. U Kotarima je održao par pouzdatih sastanaka g. Stjepan Barič, narodni poslanik i predsjednik Hrvatske Pučke Stranke skupa sa tajnikom Hrv. Pučke Stranke za Dalmaciju.

Laž je, da je g. Marko Miletić, pošt. činovnik, vodio na sastanku „glavnu reč“. Uistinu on na sastanku nije uopće ni govorio. Lažni informator dopisa htio je da naškodi pošt. činovniku, denuncirajući ga pred državnom vlašću, da vodi tobože protudržavnu propagandu. Taj dan išao je g. Miletić u svom poslu u Šibenik i sasma slučajno, jer nije bilo drugoga sredstva, dovezla su se s njime spomenuta gospoda u kolima do Zatona.

Informator „Pobede“ vidio je u svojoj mašti dapače i luksuzni auto, kako juri iz Stankovaca u Šibenik. Iz

Stankovaca preko Zatona može ići samo takav auto, koji vozi po kopnu moru, rijeci, klisurama i t. d., a naša industrija sigurno nije došla do toga razvitka! A nemoguće je uopće ići autom po cesti Zaton—Šibenik, doklegod se glavni odbor „Pobede“ ne pobrine, da država izgradi cestu.

Zar misli „Pobeda“, da državna vlast ne zna, tko je bio u Ravnim Kotarima? Pa sve da su i bili oni, koje spominje „Pobeda“, prva je pozvana državna vlast, da uređuje, ako uopće ima pri tome što uređovati. „Pobeda“ nema prava nikomu zabranjivati agitaciju, pogotovo ne strankama, koje postoje i čije novine izlaze. Ili se odbor „Pobede“ stavlja kao tutor države iznad same državne vlasti?

„Pobedu“ upozorujemo na ovo: Šime Brič, predsjednik J. N. N. O. u Budaku bio je najvjerniji sluga i pristaša talijanske vlasti za čitavo vrijeme talijanske okupacije. Kao lugar vršio je razna nasilja, a i svoga bi oca objesio za lugarsku čast. Budući da ga u selu svi preziru, upisao se u fašiste, pa misli, da je time izbrisao svoju nečasnu prošlost. On bi htio da i sada pašuje. „Pobeda“ dakle uzimlje u zaštitu najvjernije talijanske si gane! Čestitamo „Pobedi“ i odboru J. N. N. O., što ima ovakve pristae. Zato tako lijepo i uspijeva njihova organizacija u ovim krajevima! Kako i ne će, kad ima za predsjednike ovakve „patriote!“

„Pobeda“ treba da zna i to, da je taj Šime Brič prije dolaska Talijana tužio jednog svog mještanina, da je Jugoslaven i da u Jugoslaviju šalje mladiće iz okupiranih krajeva. Zahvaliti je samo jednom svećeniku, koji je toga tuženog seljaka zgodnim načinom izbavio od tamnice. Imamo u prepisu tu tužbu i uredništvo „Pobede“ možemo njom poslužiti u svako doba. Može da je uvrsti kao uvodnik „Pobede“ s potpisom današnjeg predsjednika fašista u Budaku.

„Pobeda“ dakle brani talijanskog špijuna i doušnika! Na ostale navode suviše je uopće osvrtni se, jer su i oni upravo divan primjer laži!

Rad poslanika Pučke Stranke.

Za zaštitu dalmatinskog vinogradarstva. 9. ov. mj. poslanik Jugoslavenskog Kluba dr. Janko Šimrak uputio je upit na ministra poljoprivrede i voda g. Pucelja o dalmatinskim vinogradarima. U upitu je istaknuo, kako je vinogradarstvo najvažnija privredna grana u Dalmaciji i kako se narodu ne omogućuje izvoz vina, koji bi ga mogao spasiti od prijeteće mu gladi. U upitu je dalje istakao dr. Šimrak, kako u Šibenskom kotaru radi neurednog i slabog saobraćaja imaju ljudi kod kuće ogromne količine vina, koje moraju prodati u bescejenje, tako da se najfinije dalmatinsko vino prodaje na veliko po 1 dinar i din. i po litru. Ako i ove godine urodi vino kao lani, ljudi će ga morati prodati još u veće bescejenje. Na kraju pita dr. Šimrak g. ministra poljoprivrede i voda, da li je voljan, da sa svoje strane poduzme sve potrebno, da se narodu omogući izvoz i prodaja vina, jer narod u Dalmaciji samo tako može doći do kruha.

Obavljanje vjerskih dužnosti vojnika. Ministar vojni i mornarice 6. ov. mj. odgovorio je na upit dra Šimraka, da imade mnogo slučajeva, da vojnici katoličke vjeroispovijesti moraju udovoljavati svojim vjerskim dužnostima u pravoslavnoj crkvi. Ministar u svome odgovoru ističe, da su se na temelju poveljene istrage događali mnogi ovakvi slučajevi, pa je u tom smislu izdao naređenje, da svaki vojnik može udovoljavati svojim dužnostima u crkvi svoje vjeroispovijesti.

Proti zločinačkom fašističkom napadaju u Metkoviću. Poslanici Jugoslavenskog Kluba gg. Puljić, Stanovnik, Nemanjić i Gostinčar 9. ov. mj. upravlili su na ministra unutrašnjih djela dr. V. Marinkovića upit radi razbojničkog napadaja članova Jug. nacionalističke omladine na nadžupnika Bajčica u Metkoviću. U njemu su istakli, kako su tamošnji fašisti na dan kraljevog vjenčanja provalili u župni stan i u uredu pred slikom Njeg. Veličanstva kralja Aleksandra I. isprebijali nadžupnika Bajčica i zlostavljajući iznijeli pred župski stan, gdje

bi ga bili i linčovali, da ga župljani nijesu obranili. U upitu je još naglašeno, da će Pučka Stranka, ako ne prestane ovaj teror i ako mu vlada jednom ozbiljno i odlučno ne stane na kraj, započeti protuakciju, a odgovornost će za posljedice prepuštiti vladi.

Zbilja je nečuveno, što sve nesmetano rade jugofašisti u zemlji, napose u Dalmaciji, ali je i zalosno, da se vlada ne miče i već jednom ne raspusti ovu organizaciju razbijača i razbojnika, koji ugrožavaju javni mir u našoj inače pitomoj i mirnoj Dalmaciji! Vrijeme je već!

Proti nekorektnom postupanju sa nabavljачkim zadrugama. Poslanik Jugoslavenskog Kluba Vladimir Pušenjak postavio je upit na ministra trgovine radi nekorektnog postupanja obrtnih vlasti sa nabavljачkim zadrugama kao trgovačkim poduzećima. Dokazao je, da je postupak kotarskih poglavarstva nezakonit. Zainteresovao je za ovu stvar glavni zadrudni savez i ministarstvo poljoprivrede. Glavni zadrudni savez uputio je ministarstvu trgovine spomenicu, u kojoj dokazuje, da nabavljачke zadruge nijesu trgovačka poduzeća.

Iz naših neoslobođenih krajeva.

Prvo novačenje Jugoslavena u Julijskoj Veneciji. Od 20. svibnja vrši se u novim pokrajinama prvo novačenje. Kako pišu tamošnji naši listovi, dosadašnje vojničke stavne jasno pokazuju, da vladi nije stalo do boljitka naših jugoslavenskih krajeva. Dok se u starim talijanskim pokrajinama unovačuje 30—50% vojnih obvezanika, dođe u našim krajevima, ima i takvih slučajeva, da se u nekim općinama potvrdilo sve novake, čak i bolesne i na jedno oko: sljepce, za sposobne, a u drugim njih 80-95%.

Nova nasilja fašista u Opatiji. Prošle subote su fašiste u Voloskom i Opatiji izvršili novo nečuveno nasilje nad tamošnjom našom neoslobođenom braćom. Najprije su napali

naše momke, koji su taj dan došli u Opatiju na novačenje. Hrvatski mlađići su se sasma mirno i korektno vladali pjevajući posve nedužne hrvatske pjesme. To je fašiste uzburilo i oni su se naoružali i na njih nemilo udarili. Neoboružane naše mladiće tukli su volovskim žilama i silili ih, da kliču „Viva l'Italia“. Značajno je, da su se fašistima pridružili karabinijeri i neki časnici, koji su nesmiljeno udarali po nedužnim hrvatskim momcima. I to im nije bilo dosta, nego su pozvavši u pomoć i svoje drugove iz Rijeke pojačani provallili u našu kavanu „Central“ u prostorije hrvatske čitaonice „Zora“, te oboje zapalili. U čitaonici su osim toga razbili i glasovir i uopće sve, što im je došlo pod ruke. Po dovršenom junaštvu pošlo ih je njih 40 na Učku. Među domaćim pučanstvom u Opatiji i čitavoj okolici vlada veliko ogorčenje proti ovom novom zločinačkom nasilju nad našim mirnim narodom. Kao što to biva obično, ni ovaj put radi svega ovoga nije nitko uapšen. Naš narod pak je dobio novi dokaz, kako je zbog pristranosti oblasti izručen na milost i nemilost potpunom bespravljivi i bezakonju.

Nova borba za slavenske škole na Jadranu. Jer su sve molbe i intervencije za otvor slavenskih škola u Istri, Trstu i Goričkoj ostale bezuspješne, Hrvati su i Slovenci zaključili, da započnu nov boj za narodne škole u obliku samopomoći. U tu svrhu osnivaju „Školsko društvo“, koje će preuzeti na se zadaću bivše Čirilo-Metodske družbe. Ustanovna opća skupština bit će u Sežani 2. srpnja.

Političke vijesti.

Oko izbornog zakona. 14. ov. mj. na sjednici pododbora zakon. odbora pretresao se vladin zakonski prijedlog o izmjeni izbornog zakona, koji bi vladinim strankama na izborima imao osigurati većinu. Na sjednici razvila se o tomu živa debata, u kojoj

je učestvovalo više govornika. U načelnoj debati govorio je i dr. Janko Šimrak, koji je među ostalim naglasio, da se ne zadovoljava sa malim izbornim okruzima. Vlada je morala ići za tim, da izborni okruzi budu što veći i da se ostaci u pojedinim izbornim okruzima zbroje te da se postavi t. zv. državna lista. On je tražio dalje, da se uvede čisti *proporcionalni sistem*, koji je jedini izraz narodne volje. Ako vlada već nije prihvatila čisti proporc, morala bi prihvatiti sistem najvećih ostataka iz prošlog izbornog zakona za konstituantu. Govornik je naglasio, kako vlada nije prihvatila niti čisti D'Hontov sistem i kako ovaj zakon nije stvaran u interesu naroda i države, već u interesu pojedinih stranaka. U istom smislu govorili su i ostali govornici opozicije. Vlada nije prihvatila niti jedan prijedlog opozicije, jer su se vladine stranke već prije dogovorile o ovom zakonu. — Kao osnova izbornom zakonu služi statistika iz god. 1910. Tome se usprotivio dr. Šimrak i tražio, da se za osnovu uzme statistiku iz god. 1921., jer je sramota za jednu državu, da obavlja izbore po statistici, koja je stara 13 godina.

Muslimani stupaju u opoziciju. U svim političkim krugovima s velikim zanimanjem očekivala se zemaljska skupština Jug. Muslimanske Org., koja je imala da konačno odluči, da li će Muslimani prekinuti sve veze s današnjom vladom i stupiti u opoziciju, što je tražila Spahina grupa. Skupština je počela 15. ov. mj., te je većinom 91 protiv 3 glasa primljena rezolucija, kojom se odobrava odluka Glavnog Odbora od 16. aprila i pozivlju svi poslanici, da se ovoj odluci pokore. Ovakva rezolucija znači očitu i potpunu pobjedu dra Spahe. Malobrojni vladinovci kane zato osnovati svoju posebnu organizaciju, svoj po sebi poslanički klub i pokrenuti svoj list.

Odbor za proučavanje vladinog zakona o likvidaciji agrarnih odnosa u Dalmaciji. Na sjednici Nar.

Skupštine 10. ov. mj. birano je u ovaj odbor 10 radikala, 9 demokrata, 3 zemljoradnika, 3 Jugoslavenskog kluba, 2 muslimana, 2 socijaliste, 1 republikanac, 1 kmetijac i Stevan Benjunić: dakle 21 vladinovac i 11 opozicionalaca. Od Jugoslavenskog kluba izabrani su: dr. Dučić, Stjepan Barić i prof. Sušnik, a njihovim zamjenicima: dr. Šimrak, Stanovnik i dr. Sudarević. Ovaj skupštinski odbor ima da pretrese vladinu osnovu zakona o ekspropiaciji, kolonizaciji i likvidaciji agrarnih odnosa u Dalmaciji, o kojem će se kasnije raspravljati u Nar. skupštini.

Protiv ravnopravnosti svećenika. Minitar financija dr. Kumanud izvijestio je financijski odbor, da ne prihvaća prijedlog Jugoslavenskog Kluba o isplati dugova katoličkim prosvjetnim zavodima i izjednačenju svećeničkih dodataka na skupoću svima svećenicima u državi, i ako je taj prijedlog ranije bio prihvaćen u financijskom odboru.

Kako se rasipa državni novac. Sarajevski „Jugoslavenski List“ donosi jednu epizodu iz jugoslavenske zbirke o rasipanju državnog novca. U stvari je ovo: U Sarajevu je bila podoficirska škola, koju su nadležni htjeli premjestiti u Višegrad, gdje ima silesija državnih praznih zgrada. U to ime dali su dotične zgrade preurediti i popraviti, u što je utrošeno oko 200.000 dinara. Kad je sve bilo popravljeno, nadšla je intervencija i škola mjesto u Višegrad otputova u Trebinje, gdje je na popravak zgrade, u kojoj je škola trebala biti smještena, potrošeno oko 500.000 dinara. Neko vrijeme škola je u istinu bila u Trebinju, a onda najednom nadšla intervencija, i škola se opet vraća u Sarajevo, odakle je radi toga otišla, jer je patila na stambenoj krizi.

Širenje pravoslavlja među Slovencima. Novosadsko „Jedinstvo“ donosi dopis iz Ljubljane, u kojem se govori o „zatucanim katolicima Slovencima, a da o Hrvatima, veli dopisnik, „i ne govorim“ te kako Slo-

FEUILLETON.

Th. Mainage: Svjedoci katoličke obnove. Autorizovani prijevod dra Frana Biničkoga s predgovorom dra Lj. Marakovića. Knjige katoličkog života. Izdaje dr. Stjepan Markulin. Knjiga četvrta. Zagreb 1922. Str. 152.

U seriji Knjiga katoličkih života izišla je knjiga četvrta, koja sadržava niz vlastitih ispovijesti savremenih francuskih konvertita. Redaktor ovog djela, dominikanac o. Toma Menaž, u opsežnom predgovoru ističe apologetsku važnost konverzija i razlaže bitne značajke pojedinih konvertita, koji su u knjizi zastupani. Iz njihova života uzima on najznačajniji događaj: borbu o vjerovanje i samo obraćenje. U kaosu raznih ljudskih težnja i filozofskih sistema svima se rimska Crkva pokazala kao jedina za život sposobna rješidba svih religijskih i socijalnih zagonetki. S pravom zove stoga pisac ove konvertite Svjedocima katoličke obnove, jer su oni živi i savremeni svjedoci božanske istine, koju čuva jedino katolička Crkva. Od desetorice konvertita, koji javno hoće da svjedoče o Bogu svome, ne znamo, čije će se obraćenje jače dojmiti čitalaca, da li Claudelovo u crkvi Notre-damskoj, ili Bertrandovo u betlehemskoj štalici, ili Bavierovo na studiju anglikanske teologije, ili profesoricke Zanta na pariskoj Sorboni. Na svaki se način može reći, da je ovo prava knjiga katoličkog života, koja se dostojno reda uz svoje prednice. Knjizi je

doban rječnik nepoznatijih izraza i kazalo imena s biografskim podacima, tako da svaki čitalac imade potpun pregled materijala, u kojem knjiga radi, kao i literature na hrvatskom jeziku iz područja konverzija.

Naručuje se kod izdavača **Dra Stjepana Markulina, Zagreb, Kurelčeva ulica br. 3, te stoji kod izdavača 40 K, a poštom i u knjižarskom prometu K 44.**

Narcis Jenko: Razlomci. Pod ovim naslovom sakupljeni su neki feuilletoni ovoga darovitog Bosanca, koji je umro g. 1918. ne navršivši ni trideset godina. U vrijeme rata bio je Narcis Jenko najplodniji hrvatski pisac. Odklikovao se u stilu osobinama svoje uže otadžbine, za rata oduševljeno se zauzimao za pokret oko oslobođenja južnih Slavena. Njegova su djela dokaz velike stvaralačke snage, duboko razvijene etičke svijesti i neslomljive ljubavi prema narodu. U knjizi „Razlomci“ nalaze se osim opširnijega uvoda (21 strana) i ovi feuilletoni: 1. *Razlomci*; 2. *Dert*; 3. *Misteriji bola*; 4. *Trudovi*; 5. *Mi*; 6. *Portreti unutrašnjega čovjeka*; 7. *Mamon*; 8. *Venus primitiva*; 9. *Mehrak*; 10. *Jedini moj*; 11. *Umiranje*; 12. *Pri zapadu sunčanom*; 13. *Misli vedroga jutra*; 14. *Uskršno slovo*. Knjiga se naručuje kod izdavača „Narodne Prosvjete“ (Zgb. l. pošt. pret. 109) a sroji Din. 6. - s poštarinom Din. 6, 30.

Hrvatski Bogoslužbenik.

Braći svećenicima, koji pitaju, je

li već dotiskan najavljeni „Hrv. Bog.“ odgovaram:

Rukopis je „Bog.“ u glavnome gotov i imao sam ga već dati u tisak. Pošto je međutim na zadnjoj konferenciji jugoslav. Episkopata u Zagrebu određeno, da se u najskorije vrijeme izdade hrv. „Obrednik“ (Ritual), te je u tu svrhu izabran odbor od 13 lica (među tima i niže potpisani) s presv. bisk. Šarićem na čelu, to držim shodnim za čas odgoditi tiskanje „Bogoslužbenika“. Prije ću se naime dogovoriti s presv. bisk. Šarićem i drugim članovima Odbora za priredjenje „Obrednika“, da ustalimo jedinstven tekst u onim molitvama, koje će biti i u „Bog.“ i u „Obredniku“.

Što se tiče sadržaja „Bogoslužbenika“, to sam ga upotunio prema želji vč. svećenstva otoka Korčula, Visa, Hvara i Brača, s kojim sam se prošle korizme usmeno dogovorio, te prema pismima, koje sam s raznih strana primio. U novom dakle „Bogosl.“ bit će sve *Večernje*, koje i u starom, a suviše *Večernje* na sve nedjelje preko godine, te na nekoje novije svece. *Jutrenje* će biti ove: Tri dana Božića, Mlado ljeto, Bogojavljenje, Uskrs, Svi Sveti, Mrtvi dan, pa opće B. Dj. M., Apostola, Mučenika, Ispovjednika, Djevica i Ne-Djevica. Od pjesama će ostati tri božićne, sve one kroz osminu Tjelova, Puna tuge, Dan od gnjeva, pjesma Braće na ukopu mrtvaca i sve crkvene, što dolaze u Oficiju, dok će se ostale izostaviti, da ne zapremaju prostora. I

onako ih ima po molitvenicima. Izostavit će se i „Pláč Gospin“, jer je napose otnusn, pa ga se može za nisku cijenu nabaviti. U *dotadku* će biti uvršteno sve ono, što je već najavljeno u prospektu Bogoslužbenika (Blagoslov s Presvetim, blagoslov polja s evanđeljima, molitvama, zakljinanjima, itd.) *Petar Viasić, Dubrovnik.*

Knjiga o kukuru. U nakladi Čirilo-Metodske knjižare u Zagrebu izišla je knjiga gospodarskog nadzornika K. Popovića: *O kukuru.* Ova će knjiga vrlo dobro doći našim poljoprivrednicima, jer ih tačno upućuje u racionalno sijanje kukuruza, tako da ovaj donese što veći plod. Knjizi je pridodano za bolje razumijevanje oko 20 slika. Knjiga stoji K 32, poštom K. 36. Naručuje se kod Čirilo-Metodske knjižare, Zagreb, Preradovićev trg 4.

Burze i burzovni poslovi. Nakladom Narodne Prosvjete u Zagrebu izišlo je djelo „*Burze i burzovni poslovi*“, koje je napisao naš privredni pisac dr. Stanko Deželić, tajnik „Saveza novčanih i osiguravajućih zavoda kraljevine SHS.“ i profesor kr. trgovačke akademije u Zagrebu. Djelo je prvo ove vrsti u našoj jugoslavenskoj privrednoj literaturi, koje pruža vrlo lijepi pregled o burzama i burzovnim poslovima. Cijena je knjizi samo din. 7-50, s poštarinom din. 8. Naručuje se kod Narodne Prosvjete, Zagreb l. pošt. pret. 109.

venici „iz ljubavi spram dinastije“, prelaze na pravoslavlje. Za godinu dana preveo je prota Janković 169 Slovenaca u pravoslavlje. Među ovima veliki broj profesora na gimnaziji i profesor matematike na ljubljanskoj univerzitetu, a od ovih novih pravoslavaca kršteno je dosad preko 55 djece. Koliko su zagrijani za svoju novu vjeru, vidi se po tome, što već hoće da zidaju svoju pravoslavnu crkvu, a u čem će ih veliki dopisnik pomoći vlada u Beogradu.

Iz katoličkoga svijeta.

Katoličko školstvo u Belgiji. Na kongresu belgijskog katoličkog školskog društva upozorio je predsjednik Banneaux, kako idu socijalisti za tim, da omnu katolicima pravo na posebne katoličke škole. Katolici treba da budu spremni za nove borbe. Zatim je izvjestio, da *požuda mnogo veći broj belgijske djece katoličke osnovne škole negoli državne, i ako država mnogo više troši za javne škole, nego za katoličke.* U katoličkim školama stoji državu svako dijete dnevno 1 franak, a u državnim školama 20,50 franaka. Državni ministar Carton de Wiart izrekao je na tom kongresu riječi, koje zaslužuju, da ih upamtimo. O važnosti katoličke škole kazao je ovo: „Katolicizam je jedina internacionalna, koja vrijedi i s kojom treba da se računati. Jedino katolicizam jamči svim narodima jedno zajedničko idealno dobro, koje se ne protivi ljubavi domovinskoj. A imamo razloga, da se možemo nadati najboljemu; jer uza sve teškoće sadašnjeg vremena opaža se u svim narodima čudovito buđenje katoličke misli. U tom probuđenju, u tom preporodu igra katolička škola znamenitu ulogu. To je pravi čudoredni preporod.“

Masaryk o uredjenju vjerskog pitanja u Češkoj. Predsjednik čehoslovačke republike Masaryk je izjavio delegaciji američkih čeških i slovačkih katolika, da se gledajući ovaj prevažni problem opazuje neko zблиženje i da prevladava pomirljivo stanovište. Francuska revolucija, koja je za posljednju imala rastavu, morala bi svima biti ozbiljnom opomenom; jer se danas francuski narod vraća natrag k Kristu. Češka će u ovom pitanju sigurno slijediti Ameriku i izvršiti će pitburški sporazum.

Kako češka vlada kani urediti pitanje obuke vjeronauka. Češki zakonski nacrt za reformu školstva navada u § 3. norme za vjeronauk na ovaj način: **Za poučavanje i nadzor nad poučavanjem stariju se crkvene vlasti; država ima pravo vrhovnog nadzora; Pouka u vjerskim istinama i u moralci vrši se po dva sata sedmično u svim razredima.** Roditelji djece dužni su javiti, da li žele, da im se djeca poučavaju u vjeronauku ili u laičkoj moralci. Naš Pribečević neka se barem ugleda u naprednu Češku, koja pitanje obuke vjeri riješava daleko bolje negoli on!

Novi odbor „Domagoja“. Na izvanrednoj glavnoj skupštini, održanoj 27. svibnja o. g., bio je izabran sljedeći novi odbor: Mijo Maričić, cand. iur., predsjednik; Pero Ivanišić, stud. phil. potpredsjednik; Mila Gufin, stud. phil. tajnica; Fajdiga Vlado, stud. exp. akad., blagajnik; Štefančić Vjekoslav, stud. phil., knjižničar; Vrdušić Josip, stud. phil., arhivar; revizori: Barišić Josip, stud. med. i Padovan Ante, stud. med.

Najsvetija je dužnost svakog katoličkog čovjeka širiti kat. štampu.

Leši sluga goreg gospodara.

Na činjenice iznesene i dokumentirane od ravnatelja Jadranske Banke g. Kamenarovića, da su gg. dr. Žerjav, kraljevski ministar i glavni vođa demokrata u Sloveniji u zajednici sa bivšim ravnateljima banke gg. Praprotnikom i Kāvčnikom utrošili preko tri milijuna kruna u svrhe nepoznate i samom vodstvu demokratske stranke i za što do danas gg., i ako javno pozvana, nijesu dali nikakva računa ni svojoj stranci ni javnosti, ustao je da obrani njihov svijetli obraz ovdasha „Demokrat“ i to na način, za koji mu ne će biti zahvalni ni oni ni oni, koje kuša u ovo blato uvaliti.

Polako, gospodo, koja se razbacujete danas nekakvim „jugoslovensivom“ i tvrdite lažno, da je tobože dr. Žerjav spasio g. Korošca od puta Šušteršičeva! Zar Vi nijeste čuli nikada i za jednog Kreka, koji je u Sloveniji do korijena uništio austrijsku štitnu Šušteršičevu, što gg. demokrate još do danas nijesu učinili u svojoj stranci, gdje se nalaze na uglednim položajima i Bjankini i Lukinić i Pribečević i Kulmer i Dušan Popović i ostala sva družbina redom, koja je metanisala i Beču i Pešti.

Jednako bi posve tačno bio pogodio, da se mjesto na nas radi „čukaraša“ obratio svojim dobrim znancima i uglednim pristašama iz Blata, Makarske i Splita, koji bi mu mogli u tome dati potanje informacije, ako bi htjeli, naravno. Možda koji od njih još i danas ima kod kuće koji Francjozef orden za uspomenu prošlih sretnih dana.

Ali kolega „Demokrat“ slabe je pameti i nije mu zamjeriti, kad hoće da brani slabu stvar i nepoštenje i korupciju sa iznošenjem starih afera i korupcija, kod kojih su baš i opet neki od njegove stranke bili „magna pars“.

Pri koncu pitamo, da nam „Demokrat“ odgovori, zna li možda on, u što su otišli tri milijuna kruna primljena od Jadranske banke?

Domaće vijesti.

Raspust Hrvatskih društava u Zagrebu. Povodom zadnjih nemira i incidenata u Zagrebu ministarski savjet odlučio je jakom rukom stati na kraj „protudržavničkom“ djelovanju blokaša u Zagrebu. Pokrajinska vlada u Zagrebu tu odluku počela je i da provada. Policija je izdala iznimne mjere, a žandarmeriji su stigla pojačanja. U srijedu se pošto i naprijed te su od vlasti raspuštena društva „Hrvatski Sokol“, „Hrvatska Žena“ i „Katarina Zrinjska“. Tim demokratsko radikalna vlada misli, da je postignut plemenski sporazum u državi, da su umireni Hrvati, da je uspostavljeno zadovoljstvo i sreća u narodu, a zaboravljaju, da su oni i samo oni krivi svemu neraspuloženju i svim neredima i incidentima u državi. Zaboravljaju, ako bi se radi svega toga imalo koga progoniti, da bi prvi oni morali doći na red. Ovakvim progona hrvatskih društava ne riješava se, ne, hrvatsko pitanje, već još više zaoštruje. Tim se samo ulijeva ulje u vatru, što sigurno nije u interesu ni narodnog jedinstva ni države. Zato mi osuđujemo ovaj nezakoniti postupak vlasti ne mijenjajući svoje mišljenje o pogrešnoj taktici Hrv. Bloka. Tješimo se ipak, da buduć je svaka sila za vremena, da će morati jednom odzvoniti i današnjem režimu, koji se ne oslanja na narodnom povjerenju, nego na brutalnoj sili.

Teška nesreća u Šepurinama. Prošle nedjelje dogodila se nesreća u

Prvić-Šepurinama. Za velikog nevremena oko 5 sati udario je grom i ubio Marka Vlahova pk. Frane, koji je na mjestu ostao mrtav. Bio je u naponu muževne snage od 32 godine života. Ostavila je za sobom rastuženu ženu i dvoje nejakle siročadi. Grom mu je još dosta ošteti kuću i ranio teže sestru Mariju, a lakše dvoje bratove djece. Ovaj nemili slučaj duboko se kosnuo svih mješćana koji žale pokojnika i unesrećenu mu obitelj. Bratu mu koventualcu o. Ambrozu i obitelji naše iskreno saučestuje.

Napadaj fašista u Makarskoj. Jugoslavenski Klub u Beogradu dobio je brzojav iz Makarske, da su tamo t. zv. jugoslavenski nacionalisti napali bez ikakvog povoda na župnika Glavaša i počeli ga tući pred mnogobrojnim narodom. Političke su vlasti bile sasvim pasivne. Klub misli prikupiti sve ovakve pojedine slučajeve, za koje su dosad doznali i tražiti od vlade, da energično tome stane na put. Jugoslavenski je Klub odmah uložio protest kod ministra unutrašnjih djela i protiv ovom napadaču.

„Hrvatski Radiša“ u Zagrebu potrebuje dječake za slijedeće grane trgovine i obrta: 3 bačvara, 2 brijača, 1 šesljara, 2 četkara, 5 dimnjačara, 7 gostioničara, 7 kovača, 2 za umjetni obrt, 2 mehaničara, 3 limara, 3 lončara, 4 medičara, 5 mesara, 4 mlinara, 1 nožara, 1 papučara, 2 pečara, 10 pekara, 4 slastičara, 5 soboslikara, 1 tokara, 5 tapetara, 5 užara i vrtljara. Upozoravamo sve roditelje bez razlike staleža, da je potrebno, da se čim više naše djece posveti svima granama obrta i trgovine. Svaki obrt je dobar, ako je obrtnik valjan. Tko svoje dijete želi posvetiti trgovini i obrtu, a koje odgovara, uslovima (ne mlade od 13 godina, a ne starije od 16 g., barem uspješno svršena pučka škola, zdravo, pošteno, nepokvareno i marljivo), neka se obrati na podružnicu (radni odbor, povjereništvo) „Hrvatskog Radiša“ mjestu njegovog boravišta a gdje takvog nema, direktno na Središnjicu „Hrvatskog Radiša“ Zagreb, Gundulićeva 11.

Korupcija u direkciji plijena. Anketni odbor za istraživanje rada u direkciji plijena nailazi na sve veće zloupotrebe, koje su počinjali pojedinci na visokim položajima. Jednako je konstatovano, da je i sa strane same vlade izvršena nekorektnost, jer je ona bez odobrenja skupštine potrošila oko milijardu kruna od novca, koji je primljen u ime reparacija. Nadalje je anketni odbor ustanovio, da su na beogradsku stanicu stigla dva vagona automobila deklarirana kao „stara željeza“, pa se sada, istražuje, nije li i ta pošilja u vezi s direkcijom plijena. Dakako, da je rad anketnog odbora polagan i težak, jer ne samo da gg. ministri krute odgovore na decidirane upite odbora, nego i od strane direkcije plijena kušaju se zabašuriti mnoge nekorektnosti, koje graniče s nevaljalstvom. Tako je na pr. već duže vremena ležalo na stanici preko četrdeset vagona robe, koja je stigla iz Njemačke. Za robu se mora samo ležarine platiti oko 360.000 dinara osim druge štete, koja je nastala nemarom direkcije, što roba nije privedena svojoj svrhi. Kad je sada anketni odbor čvrsto pograbiio stvar, odmah su ti vagoni, da se zabašuri i sakrije nekorektnost, dirigovani na Topčider i deklarirani kao roba, koja čeka na carinjenje!

Osim ovoga ima stvari, koje prelaze i najkriminalnije slučajeve. Evo samo nešto: nestao je čitav jedan vlak tovaren šećerom, nestalo je (t. j.

ukradeno je, a od koga?) i nekoliko šlepova sa šećerom, koji su zaplijenjeni kao ratni plijen, a danas nema traga ni šlepovima ni šećeru ni knjigama, gdje su morali biti uneseni. Kruna je svemu porazna konstatacija, da ukupna vrijednost robe ratnog plijena nije veća od 85 milijuna dinara, premda se računa, da joj vrijednost ide u milijarde!

Kad se ovako radi i dok se ovako radi, onda nije čudo, što se sve više širi uvjerenje, da je naša uprava u svojoj trulosti jednaka ruskoj upravi za vrijeme japanskog rata i poslije njega. Pa kako je tamo došlo do loma, zar bi bilo čudo, da se i kod nas — slomi?

Katolici!

Odzovite se i ove godine želji sv. Oca Pape i naših biskupa, da

DAN KATOLIČKE ŠTAMPE, što ga 29. lipnja priređuje Pijevno Društvo, što ljepše i korisnije proslavite. Po odredbi naših biskupa taj će se dan u svim crkvama držati govori o dobroj štampi i kupiti milostinja. Ne oglušite se tome pozivu, već poradite svim silama za što veći uspjeh.

Ne zaboravite i to: da je štampa danas najjača sila u svijetu, da svaki pismeni čovjek danas čita novine, da bezvjerci troše silne milijune novaca za protukatoličku štampu, da katoličke novine ne poznaju takvih vrela, već žive jedino od preplate potpore dobrih katolika.

Braće, darujte što obilnije katoličku štampu, i molite za što veći njezin uspjeh!

Tko radi za katoličku štampu, taj gradi narodnu budućnost na jakim temeljima, koje ne će nikakva buta moći razrušiti.

Tko ne radi za katoličku štampu, kriv je bezvjerstvu, kojemu će naš narod teško robovati, ako mu za vremena ne stanemo na put.

Zato na posao za što veći uspjeh dana katoličke štampe na Petrovo! Uspomena na prve kršćanske apostole neka vam dozove u pamet, da apostolstvo njihovo danas u cijelom svijetu vrši katolička štampa. A tu ne smije uzmanjati naša pomoć i pomoć svih svijesnih katolika.

Gradske vijesti.

Obilježnica oslobođenja. Šibenik je 12. i 13. ov. mj. prigodom obilježnice svog oslobođenja i odlaska Talijana dao oduška svom veselju nad tim velikim događajem, i ako je to veselje ove godine bilo dosta pomučeno radi demokratsko-radikalnoga režima, koji se podržava silom i korupcijom beogradskih vlastodržaca, i velikog nezadovoljstva u narodu njihovom lošom upravom. 12. ujutro bili su u pjevanje himni svečani spomen-govori po svim školama. Na podne bio je otvor izložbe prof. Šonje sa dobrovoljnim doprinosima za Jugoslavensku Maticu. Kad je u 6 sati mužar sa Šubićevca najavio početak svečanosti, sve su se kuće, trgovine i zgrade počele kiliti zastavama, slaviti crkvena zvona, zatvarati dućani. U 8 i po sati večer sa Poljane Kralja Petra predvođena glazbom uputila se gradom nepregledna povorka građanstva, u kojoj su se osobito isticale težačke crven-kape i daci.

Pred Hotel „Krkom“ opć. tajnik g. Sirovica održao je lijepi prigodni govor, u kojem je biranim riječima istaknuo znamenitost i veličinu obilježnice oslobođenja te ocrtao pjesničkim zanosom blagodat slobode. Njegov govor bio je često prekidani oduše-

vlijem poklicima ujedinjenoj slobodnoj velikoj Jugoslaviji, izgubljenom Zadru, Istri, Gorici, Trstu, te Kralju, Kraljici, Povorka se zatim razila na Poljani. Ujutro 13. ov. mj. je Šibenska glazba obišla gradom udarajući narodne koračnice. U 9 sati je zatim bilo svečano blagodarenje u Stolnoj Bazilici, a u 9 i po u pravoslavnoj crkvi. Kiša je zapriječila, da popodne nije mogla biti prva javna vježba Sokola ni uvečer pučki koncerat „Filharmoničnog društva“ na terasi Hotel „Krka“. Obje večeri palili se se vatrometi, a po okolnim brdima vatre.

Tjelovska procesija. U prošli četvrtak, na blagdan Tjelova, iza pontifikala sv. Mise, koju je otpjevao presv. biskup, po prvi put iza rata slijedila je glavnim gradskim ulicama vrlo lijepa procesija. Na procesiji se sve pjevalo hrvatski. U procesiji su sudjelovale uz mjesne bratovštine školska djeca svih osnovnih škola i ženske građanske škole, dosta učenika gimnazije i realne gimnazije (dobre volje, jer im sudjelovanje nije bilo obilgato) „Šibenska Glazba“, Vatrogasci, predstavnici vlasti, dva odjela mornara, odio oružnika, kler i kapitol s presv. biskupom, te mnogo pobožnog puka.

Odazak presv. biskupa. Večeras je željeznicom otputovao za Trogir presv. biskup u pratnji preč. kan. Bjažića. Sutra (18. ov. mj.) dijelit će tamo sv. potvrdu. Zato je bio zamoljen od preč. opata, budući se od više godina u Trogriu nije dijelila sv. potvrda.

Pučki koncerat „Filharmoničnog društva“. Mjesno „Filharmonično društvo“ razvilo je u ovo malo mjeseci svoga opstanka zamjernu djelatnost. Da nađe, koje postavljahu u tako lijepu instituciju svi ljubitelji glazbe i kulturnog napretka, nijesu bile isprazne, dokazao je i zadnji pučki koncerat. Filharmoničko je društvo imalo, prigodom godišnjice oslobođenja (13. ov. mj.), da taj koncerat priredi na terasi hotela „Krka“. Međutim zbog nevremena morao je koncerat da se održi u hotelskom salonu. Moramo priznati: u onako malenu lokalu i zagušljivu ambijentu uspjeh nije bio adekvatan ni trudu i vanrednim sposobnostima društvenog dirigenta g. Gotovca, ni faktičnom umijanju zborova. Publika je u okolnost uzela u obzir, pa je — uza sve neznatne manjkavosti — srdačno odobravala maestru i zborovima poslije svake točke obilatog i biranog programa. Navlastito se svidjela himna „Bože pravde“ za mješoviti zbor s orkestrom u krasnoj instrumentaciji g. Gotovca, te „Exodus“ od Hatzea, koji je na opći zahtjev morao djelomice da bude ponovljen. G. Gotovac je kao dirigent na putu, da se razvije u jedan vrlo izrazit dirigentski individualitet. On će s vremenom podići zborove, koji pokazuju — uz neumornu radnost — sve veće umjetničko shvaćanje, do velikog stupnja savršenstva. — Kako doznajemo, društvo će u nedjelju (18. ov. mj.) ponoviti koncerat na terasi hotela „Krka“, na koji vraćamo pažnju građanstva.

Izložba umjetničkih radova prof. Šonje. U ponedjeljak 12. ov. mj., na obljetnicu oslobođenja, bio je u „Državnom domu“ svečani otvor izložbe radova akademskog slikara prof. don Josipa Šonje. U nazočnosti predstavnika civilnih i crkvenih vlasti i lijepog broja odličnih građana otvorio je izložbu biranim riječima vladin savjetnik g. poglavar dr. Perović i čestitao umjetniku na uspjelim radovima. Posjetioci se izrazivahu najlaskavije o savršenoj umjetnikovoj tehnici, koja se osobito isticala na portretima sta-

račkih lica. Izložba je bila otvorena do srijede uveče i bila je vrlo marljivo posjećivana.

Proslava oslobođenja na građanskoj školi. Mjesna ženska građanska škola osobito je svečano proslavila obljetnicu oslobođenja Šibenika. Poslije lijepog govora upraviteljice gđice M. Gargašević, u kojem je ocrtała čuvstva građana za odlaska Talijana, učenice su priredile vrlo lijepu akademiju. Ispjevane su najprije sve tri narodne himne. Krasnoslovlve su se zatim pjesme: „Mojoj Istri“ od R. Katalinića, „Braća“ od P. Preradovića i „Domovina“ od G. Arnolda. Učenica D. Borčilo lijepo je odsvirala na klaviru valčik od H. Reinbalda i jednu Gondolijeru. Tada je pristupila učenica Marija Weissenberger i na udivljenje svih izvela dvije teške klasične kompozicije: „Ugarsku Rapsodiju br. 2“, od Liszta i „Polka de la Reine“. Nadamo se, da će mlada umjetnica učiti i više glazbene nauke i tako postati potpuna izobražena umjetnica. I ovom prigodom je pokazala, da zato ima i dara i sposobnosti.

Službena separatistička proslava. Među službenim proslavama, na kojima se u pretprošli četvrtak slavilo kraljevo vjenčanje, jedna je prošla u znaku potpunog separatizma: blagodarenje naime u srpsko-pravoslavnoj crkvi. Ne samo je govor g. Krstanovića bio u čisto srpskom duhu, nego i na koncu blagodarenja prigodom pjevanja himne pjevalo se samo o „srpskom kralju“. Vrlo je značajno, da se službene proslave vrše uz ovakve separatističke provokacije. Gošpodi Srbima mi ne branimo da među sobom pjevaju i drže govore, kako hoće, ali prigodom ovakvih službenih proslava morali bi imati malo obzira prema onim činovnicima, koji su dužni doći na ovakvu službenu proslavu, a onda na njoj čuju, da se sve ovo tiče samo „srpskog kralja“. Neka se ne čude, ako ti činovnici budu prisiljeni demonstrativno izaći iz crkve kad bi se to i drugom zgodom opevalo. Pamtimmo, bilježimo i ističemo, da se razvikani Jugoslaveni oko mješnog „Demokrata“ ni jednom riječju nijesu usudili žigosati ovakvu separatističku proslavu, dok smo sigurni, da bi bili čitave članke napisali, da se što slična dogodilo u katoličkoj crkvi.

Koncerat „balalajki“. U areni hotela „Kosovo“ prošle srijede 12 Rusa sa svojim narodnim glazbalima („balalajke“) izvelo je neobičan koncerat. I ako su „Balalajke“ ruski seljački instrumenti, ipak smo na njima čuli klasične komade: „Jesen“ i „U crkvi“ od Čajkovskoga, „Azinova smrt“ od Griega, Mazurku od Vinjavskog, dva valcera od Chopina. Osim toga zaigrali su nam Rusi razne narodne i umjetne pjesme, melodije, romanse, fantazije, plesove i čardaše. Među njima se osobito ističe Valerijan Šumakov, koji je osobito u solo-komadima i varijacijama izlio svu svoju umjetničku dušu. I ako je koncerat bio na svojoj visini, ipak moglo se opaziti, da nije podeseo sa „balalajkama“ svirati pod otvorenim nebom jer se u nje udara samim prstima, pa ne mogu dati jaka glasa. Publika se nažalost dosta slabo odazvala ovome upravo umjetničkom koncertu. Doznajemo, da Rusi zbog nekih okolnosti ostaju u gradu još par dana, te će tako svatko imati prigode, da čuje bar jednom ovakav rijetki koncerat.

Prodaju se dva stola, sprema („kredenca“) ogledalo i razne kuhinjske potrepštine. Obratiti se Upravi lista.

Zasjedanje porote. Drugo zasjedanje porote pri Okr. Sudu u Šibeniku počinje 19. ov. mj.

Pregled stanova. Stanbeni ured javlja:

Na 1. jula ov. god. započeti će u Šibeniku pregled svih stanova po naročitoj komisiji stanbenog ureda.

Tom prilikom sve pridošlice morat će se legitimirati dozvolom preseljena ispuštenom od stanbenog ureda.

Pošto svako mimoilaženje uredbe za stanove u zapremanju stanova ili doseljenju donosi osjetljivih kazna u globama ili zatvoru, upozoravaju se svi kućevlasnici i odnosi stanari, koji su zapremili stan bez dozvole stanbenog ureda ili doselili u Šibenik bez predtečne dozvole preseljenja, da stvar u svome interesu bezodvlačno urede kod mjesnog stanbenog ureda, jer kad nastupe utanačenja po rečenoj komisiji, nastupiti će i neodloživi postupak po § 30. uredbe 2. maja 1921.

Udruženja ratnih invalida (srpski odbor u Šibeniku) novčanom pripomoći sjetila su se slijedeća gospoda: Općina 500 din.; Slavenka Banka, Zadrudna Gospodarska Banka, Elektr. centr. Ant. Šupuk i sin, dr. J. Jurin, Josip Drezga i Stipe Šare po 100 din.; dr. Frane Dulibić 60 din.; Žepina i drug 54 din.; dr. Dominis, Uroš Borčilo, Rade Šare, Tvrtka P. Rora, Mate Živković, Marko Jakovljević, Josip Bego, O. Šimun Jelinčić i dr. Ivan Botteri po 50 din.; Braća Škarica pk. Pere i Braća Škarica pk. Dume po 40 din.; Grubišić & Comp., Jere Matačić, Kordić & Dvoržacek, Braća Žarković, dr. J. Matačić, Joso Tarle, don Vice kan. Karadjole, N. N. i N. N. po 30 din.; dr. Marko Kožul i Petar Šarić po 25 din.; Jadronja Josip, Ante Škoton, Pavo Kovačev, Lušić i drug, E. Weissenberger, Pio Terzanović, dr. V. Smolčić, Blaž Bolanča, Merlak Jovanka, Smoljanović D., Ante Frua, Eugen Delfin, Samostan sv. Lovre, dr. Montana, Samostan sv. Frane i Hinko Bulat po 20 din.; Milka Škarica, Samostan sv. Dominika i Gulin Marko po 15 din.; Paroh Krstanović, Tade Novaković, A. Matačić i drugovi, Krste Belamarić, Ivan Marenzi, dr. A. Matković, Josip Lušić, Ivo Jadronja, Žigon i drug, Frane Junaković, Damjan Skočić, Erega Ferdo,

L. Tikulin, Nasljednici Iv. Grimani, Vladimir Ungaro, Niko Lalice, J. Belamarić, Marko Grgić, Jerica Miletić, Mate Tafr, don Rudolf Pian. Mihovil Matačić, N. N., N. N., N. N., Svirčić Ivo, Braća Sekulić, V. Kulić, Gijuro Plančić, Lj. Montana, Antica Pilić, Ivo Belamarić, N. N. i don Ante Radić po 10 din.; Nikola V. Viličić, Rudolf A. Bulat, Sekso B., Sava Z. Culjić, Josip Gospodnetić, Desnica Vladimir, Neva Maričić, Lišnjak Marko, Marica Drezga, A. Tikulin, Antica Morić rođ. Šupuk, Kamić Krste, Kužina Dinko, Karlo Andretto i N. N., po 5 din. — Dok svima darovateljima Uprava i ovim putem najsrdačnije zahvaljuje, ostalim građanima preporuča, da se u njih ugledaju te se češće sjetite njihovog tako potrebitog fonda.

Javna zahvala.

Prigodom smrti našeg neprežaljenog pokojnika

Petra Kovačeva

zahvaljujemo ovim putem svim prijateljima i znanjcima, koji su nam u našoj teškoj žalosti pokazali saučešće i bili od pomoći.

Hvala napose gg. dru. Marcelču, dru Portadi, kao i upravitelju zadarske bolnice g. Simonelli-u, koji se iskazaše žrtvujući se i pomažući nam u našoj teškoj nesreći.

Hvala također vič. don Ivi Beraku, župniku Murtera, bratovštinama i svima, koji otpratiše milog pokojnika do vječnog počivališta. Hvala svima, a od Boga plata!

Murter, koncem svjbnja 1922.

Ožalošćena rodbina:

Kata, žena.

Krešimir, Aleksandar i Nikola, sinovi.

Kristina i Filomena, kćeri.

POSJETOCI VELIKIMB U ZAGREBU

ZAPAMTITE broj 239.

u Industrijskom paviljonu odlo IV. b. je

„LYO“

Prve jugoslavenske tvornice kozmetičkih preparata.

Izvanredna prigoda

12 Knjiga različitog sadržaja i 2 glazbena komada za glasovir za samih 10 Dinara franko poštarine

ili

23 knjige i 2 glazbena komada za samih 20 Dinara franko poštarine.

I. Snop: 12 knjiga od ukupno 984 stranice i 2 glazbena komada: 1) Alfieri, Orest. Tragedija. - 2) Blankini, Amerikanski način uzgoja i školstva. - 3) Govori Jurja Blankinina u Delegaciji god. 1908. - 4) Tri govora Jurja Blankinina u Delegaciji god. 1895. - 5) Odgovor Jurja Blankinina zastupnika L. Borčiću. - 6) Francesca gramatika za Jugoslavene. - 7) Kuničić, Putopis od Korčule do Cetinja. - 8) Lovozina, Dva predavanja o Petru Preradoviću. - 9) Liepopili, Odgovor Nikši Matovu na „Nesto o našim stvarima“. - 10) Ljubibratić, Zapuštenost i podviganje djece i mladeži. - 11) Marinković, Borba proti alkoholizmu. - 12) Vojnović Lujo, Kosto Vidović i sjedinjenje. - Glazbeni komadi za glasovir: 1) Uspomena na Hvar. Mazurka. - 2) Na balkanskom bojnem polju. Koračnica.

II. Snop: 23 knjige od ukupno 2378 stranica i 2 glazbena komada. Osim knjiga popisanih u prvom snopu još slijedeće: 1) Blankini, Kriminalna sociologija. - 2) Blankini J., O upravi Dalmacije. - 3) Girometa, Mladež u borbi za život. (Sekularna higijena). - 4) Milinović, Cetinski knez Domaldo. Historijska rasprava. - 5) Narodnaštvo i pravaštvo u Dalmaciji. - 6) Palunko, O postanku svijeta. - 7) Palunko, Katakizam za crkvu i privatnu porabu. - 8) Pavlinović Miho; Hrvatski razgovori. - 9) Pavlinović Miho, O vjeri i politici. - 10) Škarica, Život sv. Jeronima u pučkim stihovima. - 11) Simić Nikola, Silke i crte iz seoskog života.

Tko hoće da mu se Knjige pošalju preporučeno, treba da pridoda za I. snop Din. 2.— a za II. snop Din. 4.—

Ova ponuda vrijedi do 15. jula 1922. a novac treba slati unaprijed!

HRVATSKA KNJIZARA - SPLIT.

JADRANSKA BANKA A. D. U BEOGRADU

ČISTA BILANSA

AKTIVA

31. DECEMBRA GOD. 1921.

PASIVA

	Dinari		Dinari			Dinari		Dinari	
Blagajna:					Akcijonarska glavnica				30,000.000 —
a) gotovina	22,792.073	62			Redovni rezervni fond				15,000.000 —
b) žiro račun kod Nar. banke	6,100.695	58			Ulozi:				
c) kuponi	9.133	77	28,901.902	97	a) na knjižicama	63,430.998	41		
Valute			1,838.478	07	b) po tekućim računima	192,286.007	60	255,717.006	01
Menice			85,401.267	02	Verovnici:				
Devize			1,201.912	26	a) reeskopt. kod Nar. banke	2,000.000	—		
Vlastite hartije od vrednosti			61,243.790	86	b) ostali verovnici	194,805.937	01	196,805.937	01
Konsorcijski poslovi			1,591.939	58	Garancije				19,203.889
Dužnici:					Prelazne stavke				4,245.705
a) novčani zavodi	74,304.156	03	319,954.052	74	Čisti dobitak god. 1921.				4,522.986
b) ostali dužnici	245,649.896	71							14
Dužnici za garancije			19,203.889	85					
Nepokretnosti			6,158.290	—					
Inventar			1	—					
			525,495.524	35					525,495.524
									35

Predsednik Upravnog odbora:
Franjo Duboković v. r.

Direktor:
Č. Kamenarović v. r.
član Upravnog odbora.

U BEOGRADU, 31. decembra 1921.

Sravnjeno sa knjigama i priložima te pronađeno u redu:

NADZORNI ODBOR:

Janko Jovan v. r.

Gustav Pirc v. r.

Dr. Otokar Ribarž v. r.

Za knjigovodstvo:

Prokurista **J. Skojić v. r.**
Ovlaštenik **A. Pečar v. r.**

III. emisija deonica Jadranske Banke a. d. u Beogradu.

Izvršujući zaključak redovite glavne skupštine deoničara od 27. maja 1922., potpisani Upravni odbor objavljuje povišenje deoničke glavnice od Din. 30,000.000.--

na Din. 60,000.000.--

izdanjem novih

nom. Din. 30,000.000.--, t. j. 300.000 komada deonica po nom. Din. 100.--

s pravom na dividendu za godinu 1922.

Emisija novih deonica provesti će se pod sledećima uslovima:

1. Deoničari imaju pravo, da na svaku staru deonicu optiraju po jednu deonicu III. emisije po tečaju od Din. 160.-- više 5% kamata od 1. januara do 30. juna 1922. (Din. 4.--) po komadu, plativo prigodom upisa.

2. Sa deonicama, koje po starim deoničarima ne budu optirane, raspolagati će Upravni odbor na taj način, da će ih ustupiti u prvom redu deoničarima, koji će htjeti dobiti dalje deonice preko prava prvenstva, a zatim i nedoničarima. Cena je neoptiranim deonicama ustanovljena sa Din. 190.-- više 5% kamata od 1. januara do 30. juna 1922. (Din. 4.75) po komadu, a ima se uplatiti prigodom prijave.

Što se preko broja neoptiranih deonica bude potpisalo i uplatilo, biti će repartirano, a suviše položene uplate biti će vraćene.

3. Deoničari, koji žele izvršiti svoje pravo opcije, dužni su predložiti svoje stare deonice na prebiljegovanje u razdoblju od 15. do 30. juna 1922. na blagajnama:

- Jadranske banke, a. d. u Beogradu ili njenih podružnica u Cavtatu, Celju, Dubrovniku, Ercegovom, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku i Zagrebu;
- Jadranske banke d. d. u Trstu ili njenih podružnica u Beču, Opatiji i Zadru;
- Banke i štedionice za Primorje d. d. na Sušaku ili njenih podružnica na Rijeci i u Bakru;
- Frank Sakser, State Bank, New-York;
- Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Pueta Arenas, Puntro Natales, Porvenir.

Ista mjesta primaju i prijave izvan opcija.

4. Razlika između nominalne vrednosti i emisionih tečajeva novih deonica pripasti će, po odbitku troškova emisije, redovitom rezervnom fondu banke.

5. Deoničar, koji ne bude u propisanom roku prijavio pravo opcije i izvršio uplatu, gubi opsijsko pravo.

6. U svrhu osiguranja III. emisije osnovan je posebni sindikat.

Članom sindikata može da postane pod ustanovljenim uvetima svaki deoničar, koji poseduje ili zastupa najmanje 1000 deonica. Tko želi sindikatu pristupiti, neka se obrati Upravni Sindikata kod Centralnoga ureda Jadranske banke u Ljubljani, odakle će primiti detaljne uslove za pristup.

U Beogradu, dne 14. juna 1922.

Upravni odbor Jadranske Banke a. d. u Beogradu.

P. N. Svećenicima, Crkovenarstvima i Trgovcima javljam, da izrađujem iz pravog pčelinjeg voska svijeće u svim veličinama, koje se ne krive, ne kaplju, ne dime i ne udaraju patvorinom.

Kupujem svaku količinu pčelinjeg voska i meda. U zamjenu svijeća primam okapine.

Cijene umjerene!

Vlasnik
Ođlikovane Tvornice voštanih svijeća
Vladimir Kulić - Šibenik.

PAPIRNICA
DRGO RADIĆ
(prije A. et G. Rudé)
ŠIBENIK (Glavna ulica).

Bogati izbor svih vrsti umjetničkih dopisnica, te šibenskih razglednica.

Prodaja školskih potrepština, raznog papira te sve vrsti kancelarijskog pribora.

Trgovina raznih parfema, mirmirisnih sapuna, praška za zube i slično, te raznih igrački za djecu.
Cijene umjerene!

DROGARIJA VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK

Skladište kemijskih proizvoda, tiska boja, gumenih predmeta i o.

OPTIKA.

Naočala - Cvikera.
zvršuje svaku izradbu po - okul. liječničkom propisu.
Primaju se popravci.

BRAČA GRUBIŠIĆ :: ŠIBENIK
TELEFON 36

Po najnižim dnevnim cijenama nudjamo rezanih i iscjepanih bukovich i hrastovih drva za gorivo.

Po želji kupca obavlja se dostava i kući.

Hrvatska zadružna tiskara u Šibeniku

prima na izradbu sve zasjecajuće radnje, te je opskrbljena vlastitom knjigovežnicom.

Izradba brza i solidna — Umjerene cijene.

Otpremu robe sa stanice Bakar u luku i obratno, te ukrcaj na parobrode preuzima najbrže i najkulantnije

Opravništvo Dalmatie - Bakar

t. j. tt. FOREMPOHER i drug
Vlastita skladišta brašna, tjestenine
i žitarica

POMORSKA AGENCIJA.

Brzjavni: FOREMPOHER, Bakar — Telefon br. 14.

Najuspješnije se oglašuje u „Narodnoj Straži“!

KNJIŽARA FILIP BABIĆ - ŠIBENIK
(HRVATSKA KNJIŽARNICA - ZADAR)

Novo moderno ureden i povećan posao. — Potpuno skladište Jugoslav. knjiga. — Veliki sortiment knjiga stranih jezika. — Tvorničko skladište papira uz najjeftinije cijene. — Sav pribor za urede, općine i škole. — Skladište školskih knjiga. — Prima preplate na stručne i periodične časopiše svakog jezika i struke. — Muzikalije svake vrsti. — Pribor za pisaće strojeve Stenzil i Karbon-papiri.

Otprema brza i točna a cijene jeftine. — Solidna posluga.

JOSIP DREZGA - ŠIBENIK

Brzjavni: DREZGA - ŠIBENIK.

Telefon inter. 38

VELIKA PRODAJA U ŽITARICAMA I KOLONIJALIMA.

Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča, Sapuna, Građevnog materijala, Nafta, Benzina, Mašinskog ulja.

Sve uz cijene konkurencije.

AUTOGARAGE.

AUTOGARAGE.

Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim lađama po moru, teretnim automobilima po suhu.

Export vina, ulja i rakije na veliko.

Glavno Zastupstvo tvornica „Sufid“

Karbida, Kalciumcianamida i ostalih
umjetnih gnojiva za državu S. H. S.

Grubišić & Comp.

ŠIBENIK (Dalmacija)

Upute i cijene daje tvrtka na zahtjev.

Brzjavni: Cianamid

Telefon Br.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Glavna ulica br. 122
I. kat.

Podružnica Šibenik.

Brzjavni naslov: Gospobanka
Telefon br. 16.

Centrala Ljubljana.

Podružnice: Đakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split.

Ispostava: Bled. — Interesna zajednica sa: Sveopćom zanatlijskom bankom d. d. u Zagrebu i njenom podružnicom u Karlovcu te Gospodarskom bankom d. d. u Novom Sadu.

Glavnica i pričuva skupa sa afilijacijama K. 50.000.000.

Podjeljuje trgovcima kredite, eskomptira mjenice, lombardira vrijednosne papire, kupuje i prodaje valute i devize, prima uloske, na tekući račun i na knjižice te obavlja sve bankovne i burzovne transakcije uz najpovoljnije uvjete.